

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΦΡΟΥΤΩΝ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Βερολίνο, 3 Νοεμβρίου 2020

*Kurfürstendamm 185, 10707 Βερολίνο, Τηλ.: 0049.30.236099.0
Email: ecocom-berlin@mfa.gr*

Περιεχόμενα

Επισκόπηση αγοράς και συμπεριφορά καταναλωτών	3
Αγορά Βιολογικών Φρούτων	5
Εξωτερικό Εμπόριο Φρούτων	6
Διμερές Εμπόριο με Ελλάδα	9
Κανάλια Διανομής	11
Τιμές Λιανικής	13
Συμπεράσματα / Προοπτικές Ελληνικών Προϊόντων	14
Χρήσιμες Διευθύνσεις.....	16

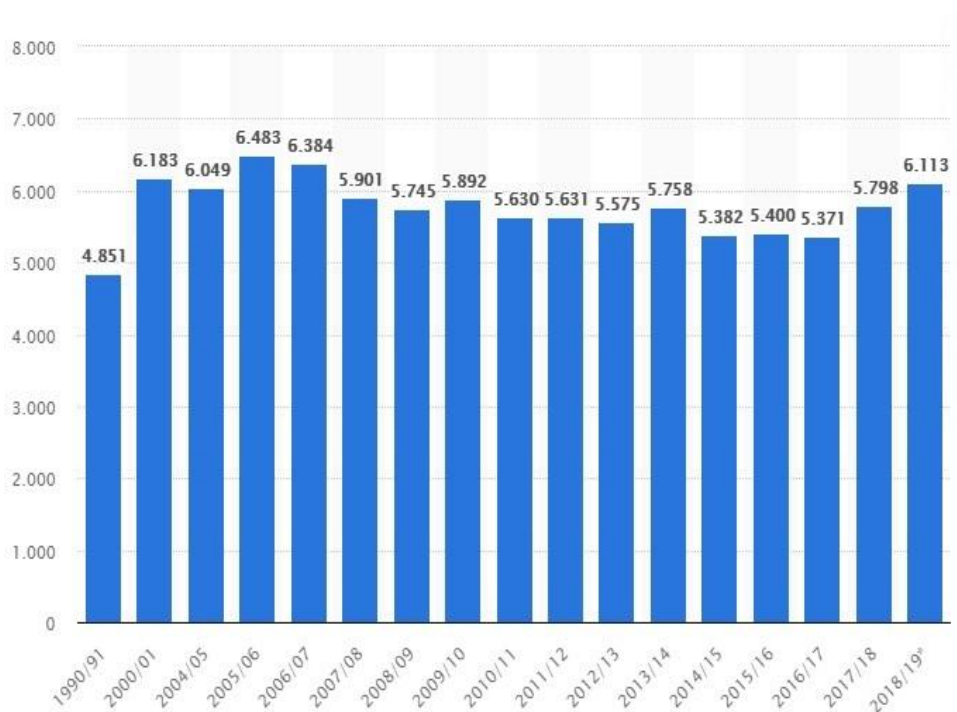

Επισκόπηση αγοράς και συμπεριφορά καταναλωτών

Σύμφωνα με έρευνα, την οποία εκπόνησε η Euromonitor, η παγκόσμια τάση για κατανάλωση φρέσκων φρούτων και λαχανικών θα εκτοξευθεί έως το 2030. Το 56% αυτής της κατανάλωσης θα προέρχεται από χώρες της Μέσης Ανατολής και της Ασίας, ενώ ο ετήσιος τζίρος του κλάδου φρούτων και λαχανικών θα ανέρχεται στα 4,8 δισεκατομμύρια ευρώ.

Η Γερμανία, μία χώρα ευρισκόμενη στην καρδιά της Ευρώπης και με πληθυσμό άνω των 80 εκατομμυρίων, είναι διαχρονικά η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή αγορά φρέσκων φρούτων. Τα φρούτα (φρέσκα/κονσερβοποιημένα/βιολογικά ή μη) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διατροφής των Γερμανών. Το 2019 καταναλώθηκαν περίπου 6,1 εκατομμύρια τόνοι φρούτων στη Γερμανία και ο τζίρος του κλάδου ανήλθε στα € 838 εκ.

Η διαχρονική εξέλιξη του όγκου κατανάλωσης φρούτων στη Γερμανία από το 1990 έως το 2019 (σε χιλ. τόνους)

Όπως προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Γεωργίας και Διατροφής για το έτος 2019, η κατά κεφαλή κατανάλωση φρούτων στη Γερμανία ανήλθε σχεδόν στα 73,6 κιλά, ωστόσο η μέση κατανάλωση φρούτων στη χώρα τείνει να μειωθεί. Τα πιο δημοφιλή, στους Γερμανούς καταναλωτές, φρούτα είναι τα μήλα, με κατανάλωση 25,5 κιλά μήλα ανά άτομο, ενώ ακολουθεί η μπανάνα με κατανάλωση περίπου 11,4 κιλά ανά άτομο για το έτος 2019.

Κατά κεφαλήν κατανάλωση φρέσκων φρούτων ανά είδος – χωρίς τα εσπεριδοειδή για το έτος 2019	
	Kg/Άτομο
Μήλα	25,5
Μπανάνες	11,4
Επιτραπέζια σταφύλια	4,8
Φράουλες	3,6
Ροδάκινα	3,4
Μούρα	3,1
Κεράσια	2,7
Αχλάδια	2,6
Φραγκοστάφυλα, βατόμουρα και σμέουρα	1,8
Δαμάσκηνα	1,1
Βερίκοκα	0,8
Λοιπά Φρέσκα Φρούτα	13,0
Σύνολο	73,6

Πηγή: Ομοσπονδιακό Υπουργείο Γεωργίας και Διατροφής (BLE)- Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Όπως εμφανίζεται στον παραπάνω πίνακα, η μεγαλύτερη κατά κεφαλήν κατανάλωση αφορά στα μήλα. Πολλές διαφορετικές περιοχές της Γερμανίας είναι γνωστές για την καλλιέργεια μήλων, όπως η Alte Land της Κάτω Σαξονίας στη βόρεια Γερμανία και η περιοχή της λίμνης Constance στη Βάδη- Βυρτεμβέργη στον νότο. Ενώ οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις μήλων (φρούτα τα οποία ευδοκιμούν πιο εύκολα στο κλίμα της χώρας), παραμένουν διαχρονικά σταθερές, υπάρχουν μεγάλες διακυμάνσεις στα ετήσια στοιχεία συγκομιδής τους λόγω των συχνά μεταβαλλόμενων καιρικών συνθηκών. Οι πιο σημαντικές ποικιλίες μήλων στη χώρα είναι οι Elstar, Red Prince, Jonagored και Braeburn.

Είναι γεγονός ότι δεν διατίθενται όλα τα είδη φρούτων στους Γερμανούς καταναλωτές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η εποχιακή καλλιέργεια διαφόρων τύπων φρούτων στο εσωτερικό και οι μεμονωμένες εισαγωγές από το εξωτερικό, οδηγεί σε μειωμένη προσφορά ή σε μεγάλες διακυμάνσεις των τιμών.

Η κατανάλωση κονσερβοποιημένων φρούτων μειώθηκε ελαφρά το προηγούμενο έτος, σε αντίθεση με την πώληση κατεψυγμένων φρούτων η οποία αυξήθηκε και απολαμβάνει αυξανόμενη δημοτικότητα μεταξύ των Γερμανών καταναλωτών.

Εκτός από την άμεση κατανάλωση φρούτων, ένα μεγάλο μέρος της συγκομιδής φρούτων μεταποιείται σε διάφορα προϊόντα. Η επεξεργασία φρούτων και λαχανικών είναι ένας σημαντικός κλάδος της βιομηχανίας τροφίμων του οποίου ο τζίρος ανέρχεται ετησίως στα € 11 δισ. Τα πιο σημαντικά προϊόντα περιλαμβάνουν κονσερβοποιημένα φρούτα και λαχανικά, καθώς και προϊόντα όπως μαρμελάδες και χυμούς φρούτων. Στη Γερμανία, η κατανάλωση χυμών φρούτων ανέρχεται περίπου στα 30 λίτρα ετησίως, καθιστώντας τη γερμανική αγορά για τη συγκεκριμένη βιομηχανία μία από τις μεγαλύτερες στην Ευρώπη.

Οι Γερμανοί καταναλωτές έχουν συνηθίσει να διαθέτουν ένα ευρύ φάσμα προϊόντων τα οποία ανταποκρίνονται στις υψηλές απαιτήσεις τις οποίες έχουν για τη συσκευασία και την καινοτομία.

Αγορά Βιολογικών Φρούτων

Τα τελευταία χρόνια οι Γερμανοί γίνονται ολοένα πιο ευαισθητοποιημένοι στα θέματα διατροφής. Δεν είναι τυχαίο ότι η αγορά βιολογικών προϊόντων στη χώρα είναι ιδιαίτερα αναπτυσσόμενη και ότι το μερίδιο των βιολογικών τροφίμων στις συνολικές πωλήσεις προϊόντων στη Γερμανία αυξάνεται σταθερά. Για το 2019, το μερίδιο των βιολογικών προϊόντων στη γερμανική αγορά τροφίμων ανήλθε στο 5,68%, και οι γερμανοί καλλιεργητές βιολογικών προϊόντων είδαν τα έσοδα τους να αυξάνονται κατά 11%.

Οι όροι «βιολογικά» και «οικολογικά» καθώς και η ετικέτα «ελεγχόμενης βιολογικής καλλιέργειας» είναι νομικά προστατευόμενες ονομασίες σε ολόκληρη την Ευρώπη που απαιτούν πιστοποίηση σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία από ανεξάρτητους οργανισμούς βιολογικού ελέγχου. Εκτός αυτών στη Γερμανία προκειμένου να μπορέσει ένα προϊόν να χαρακτηριστεί βιολογικό, απαιτείται η λήψη πρόσθετων πιστοποιήσεων από ιδιωτικές εταιρείες (π.χ. Bioland ή Demeter), οι οποίες συνήθως έχουν απαιτήσεις που υπερβαίνουν τα πρότυπα της ΕΕ. Περισσότερα από 80.000 βιολογικά προϊόντα είναι αυτή τη στιγμή διαθέσιμα στα γερμανικά καταστήματα, εκ των οποίων τα περισσότερα είναι όσπρια και φρούτα.

Δεν είναι τυχαίο ότι οι καλλιεργητές βιολογικών φρούτων (κυρίως μήλων), είδαν τα έσοδα τους να αυξάνονται το 2017, συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη κατά 47% και το 2018 κατά 4%, χρονιά κατά την οποία εξαιτίας της μεγάλης ξηρασίας του

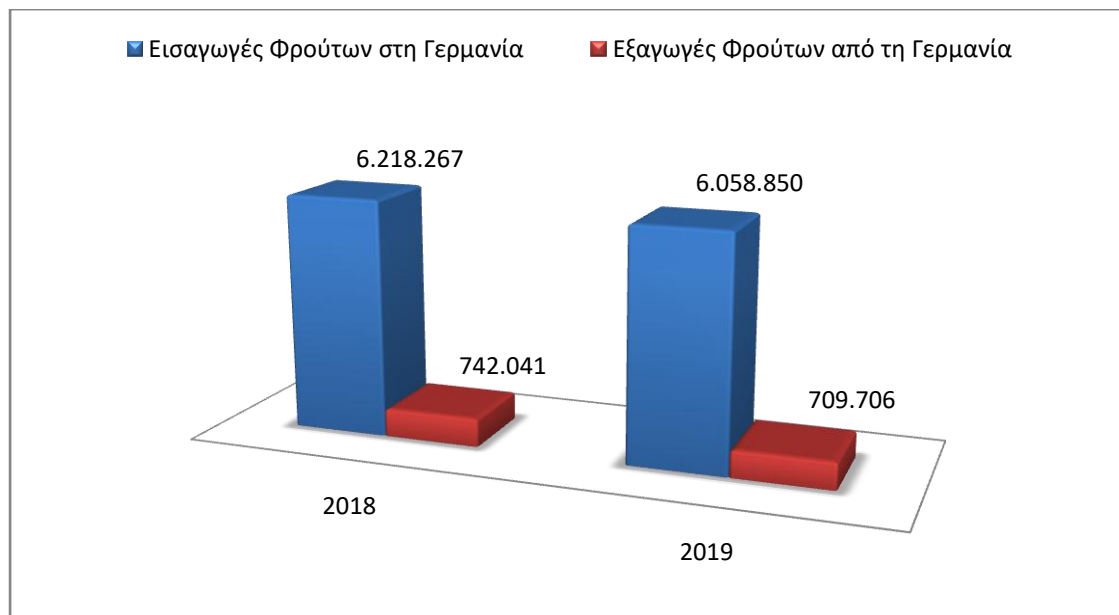
καλοκαιριού, μειώθηκε μεν η παραγωγή, αυξήθηκαν ωστόσο οι τιμές, γεγονός το οποίο ισοσκέλισε τελικά τα διαφυγόντα κέρδη.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας για το έτος 2018, η καλλιέργεια βιολογικών φρούτων αποτέλεσε το 20% της συνολικής παραγωγής βιολογικών προϊόντων στη χώρα.

Εξωτερικό Εμπόριο Φρούτων

Το μέγεθος της Γερμανίας είναι το πιο ελκυστικό χαρακτηριστικό της χώρας, για οποιονδήποτε ξένο προμηθευτή επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί σε αυτή. Με περισσότερους από 80 εκατομμύρια καταναλωτές, η Γερμανία είναι η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή αγορά, εισάγοντας φρέσκα φρούτα αξίας € 6,1 εκ. το οποίο αντιστοιχεί σε όγκο 5,4 εκ. τόνων. Αυτό το ποσοστό αποτελεί περίπου το 20% όλων των νωπών προϊόντων που εισάγονται στην Ευρώπη ετησίως.

Στατιστικά Δεδομένα Εισαγωγών – Εξαγωγών Φρούτων στη Γερμανία για τα έτη 2018-2019 (αξία σε χιλ. €)

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Destatis – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Δεδομένου ωστόσο ότι το επίπεδο αυτάρκειας στη χώρα ανήλθε για το έτος 2019 μόλις στο 22%, αφού η παραγωγή φρούτων περιορίζεται ως ένα βαθμό από το κλίμα,

παρότι έχουν κατασκευαστεί πολλά θερμοκήπια τα τελευταία χρόνια, η Γερμανία συνεχίζει να αποτελεί διαχρονικά καθαρό εισαγωγέα φρούτων από όλον τον κόσμο.

Η παραγωγή φρούτων στη Γερμανία ανέρχεται σε περίπου 1,3 εκατομμύρια τόνους κατά μ.ό. σε ένα έτος, χωρίς ακραία καιρικά φαινόμενα. Τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί οι βιολογικές καλλιέργειες φρούτων σε όλη τη χώρα, ενώ για την ασφάλεια του εφοδιασμού και δεδομένης της μεγάλης ζήτησης καταβάλλονται προσπάθειες για αύξηση της παραγωγής φράουλας, δαμάσκηνων, αχλαδιών, κερασιών και μούρων.

Εντούτοις καθώς όλα δείχνουν μόνο η παραγωγή μούρων καταφέρνει μέχρι στιγμής να επιδείξει μία σαφή ανοδική τάση σε όρους όγκου παραγωγής. Περίπου το ένα τέταρτο εισάγεται απευθείας από αναπτυσσόμενες χώρες. Οι περισσότερες εισαγωγές της, καθώς και η εγχώρια παραγωγή φρούτων προορίζονται για εσωτερική κατανάλωση, δεδομένου ότι μικρό ποσοστό εξάγεται ή επανεξάγεται μετά την εισαγωγή του στη χώρα. Αυτό που κυρίως επανεξάγει η Γερμανία είναι εξωτικά και τροπικά φρούτα τα οποία μεταφέρονται στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.

Η Γερμανική αγορά κατακλύζεται διαχρονικά, κυρίως, από φρούτα ισπανικής και ιταλικής προέλευσης (εξαιρουμένων των τροπικών όπου κύριες προμηθεύτριες της είναι η Κόστα Ρίκα και η Κολομβία). Σύμφωνα με στοιχεία της Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας οι 15 χώρες από τις οποίες εισήγαγε η Γερμανία, για το έτος 2019, τα περισσότερα σε αξία (χιλ. €) φρούτα είναι οι εξής:

Κυριότερες χώρες προέλευσης των εισαγωγών φρούτων στη Γερμανία για το 2019

A/A	Χώρα	Αξία σε χιλ. €
1.	Ισπανία	1.870
2.	Ιταλία	777,1
3.	Ολλανδία	361,6
4.	Κόστα Ρίκα	331,0
5.	Νότιος Αφρική	261,3
6.	Κολομβία	250,8
7.	Περού	223,1
8.	Εκουαδόρ	218,2
9.	Βραζιλία	180,3
10.	Χιλή	179,2
11.	Τουρκία	171,9
12.	Μαρόκο	130,8
13.	Νέα Ζηλανδία	113,2
14.	Ελλάδα	93,8
15.	Δομινικανή Δημοκρατία	86,0

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Destatis – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Τα κυριότερα φρούτα τα οποία εισάγει η Γερμανία από τις 5 πρώτες προμηθεύτριες της χώρας είναι τα εξής: πορτοκάλια, φράουλες, καρπούζια, ακτινίδια, σταφύλια, κεράσια μπανάνες, ανανάδες, αβοκάντο.

Ειδικότερα ως προς την Ιταλία αξίζει να σημειωθεί, ότι σύμφωνα με το Ιταλικό Ινστιτούτο Υπηρεσιών για την Αγροτική Αγορά Τροφίμων (ISMEA), η χώρα είδε τις εξαγωγές φρούτων της προς τη Γερμανία να πέφτουν το 2019 κατά 13,2%, δεδομένου ότι το 2018 αποτέλεσε μία κακή χρονιά για την αγροτική παραγωγή (ιδίως ακτινίδιο).

Η πτώση αυτή ωστόσο δεν στάθηκε αρκετή, ώστε να κάνει τη χώρα να χάσει το μερίδιό της στη γερμανική αγορά, δεδομένου ότι πολλές από τις εισαγωγές που πραγματοποιήσαν οι ιταλοί παραγωγοί και έμποροι φρούτων από διάφορες χώρες, μεταξύ των οποίων και της χώρας μας, επί της ουσίας έγιναν ούτως ώστε να βαπτιστούν ιταλικές και να επανεξαχθούν στη συνέχεια.

Έτσι, το ιταλικό ακτινίδιο, μετά από ένα σερί κακών ετών, κατάφερε το 2019 να πρωταγωνιστήσει στη γερμανική αγορά. Όπως εξηγεί στέλεχος ιταλικής εξαγωγικής εταιρείας στόχος των ιταλών παραγωγών φρούτων παραμένει η συνεχής προσφορά μεγάλης γκάμας προϊόντων, εποχιακών και μη. Οι Ιταλοί παραγωγοί φρούτων βασίζουν τις προσπάθειες τους στο τρίπτυχο το οποίο έχει καλλιεργηθεί από τους αρμόδιους φορείς στην ιταλική αγορά: 'βιωσιμότητα τυποποίησης- καινοτομία στην παραγωγή- στοχευμένη προώθηση στις αγορές σύμφωνα με τις ανάγκες των καταναλωτών'. Η προώθηση φρέσκων φρούτων αποτελεί μόνο ένα μέρος των πολυάριθμων δραστηριοτήτων τους στη γερμανική αγορά. Συμπληρωματικά ως προς αυτές τα τελευταία χρόνια υπό την πρωτοβουλία 'Made in Nature', έργο που χρηματοδοτείται από την ΕΕ για την προώθηση των βιολογικών καλλιεργειών φρούτων και λαχανικών σε Ιταλία, Γαλλία και Γερμανία, οι Ιταλοί παραγωγοί φρούτων έχουν ενώσει τις δυνάμεις τους προκειμένου να καταφέρουν να ισχυροποιήσουν το brand name των ιταλικών φρούτων στο εξωτερικό και να εδραιώσουν την παρουσία τους σε αυτές.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι εισαγωγές της Γερμανίας από την Τουρκία, η οποία σε σύγκριση με τη χώρα μας εξάγει ομοειδή προϊόντα.

Κυριότερα φρούτα τα οποία εξάγει η Τουρκία στη Γερμανία

	Όγκος σε τόνους	Αξία σε χιλ. €
Κεράσια	32.240	101.036
Σταφύλια	31.138,8	61.579
Σύκα	14.217,2	44.605
Αποξηραμένα Βερίκοκα	6.695,4	20.374
Καρπούζια	10.425,9	6.794
Φράουλες	3.220,7	6.767
Αποξηραμένα Μήλα	3.790,8	5.804
Φρέσκα βερίκοκα	3.687,1	5.446
Μανταρίνια	6.085,4	4.788
Πεπόνια	5.611,3	4.741

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Destatis – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Η Τουρκία βρίσκεται στην 11^η θέση σε αξία εισαγωγών φρούτων στη Γερμανία και καταφέρνει να εδραιώσει την παρουσία της στη γερμανική αγορά τα τελευταία χρόνια, αφενός εξαιτίας του έντονου ομογενειακού στοιχείου που ζει στη χώρα (πληθυσμός άνω των 4 εκ.) και προσφέρει πληθώρα ευκαιριών σε Τούρκους εξαγωγείς να δραστηριοποιηθούν σε αυτή, αφετέρου εξαιτίας των ανταγωνιστικών τιμών στις οποίες οι Τούρκοι έμποροι φρούτων διαθέτουν τα προϊόντα τους, τα οποία αρκετές φορές έχουν εισάγει από διάφορες άλλες μεσογειακές χώρες, μεταξύ των οποίων και της χώρας μας, προκειμένου να βαπτιστούν τούρκικα και ύστερα να επανεξαχθούν στη γερμανική αγορά σε υψηλότερες τιμές.

Διμερές Εμπόριο με Ελλάδα

Η Ελλάδα αποτέλεσε την 14^η κατά σειρά χώρα προέλευσης εισαγόμενων φρούτων στη Γερμανία για το έτος 2019. Η Γερμανία εισήγαγε από τη χώρα μας το 2019, 93.073 τόνους φρούτων συνολικής αξίας 93,83 εκ. €. Αντίθετα η Ελλάδα εισήγαγε από τη Γερμανία 1.018 τόνους αξίας 609 χιλ. € και ως εκ τούτου το εμπορικό ισοζύγιο για τη χώρα μας στον συγκεκριμένο κλάδο έκλεισε με πλεόνασμα € 82,1 εκ.

Στατιστικά Δεδομένα για το εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας- Γερμανίας τα έτη 2015-2019 (€ σε χιλ.)

	2015	2016	2018	2018	2019
Εισαγωγές από Ελλάδα	86.977	93.046	90.513	82.794	93.830
Εξαγωγές σε Ελλάδα	3.021	1.202	501	648	609
Όγκος Εμπορίου	89.998	94.248	91.014	83.442	94.439
Εμπορικό Ισοζύγιο	83.956	91.844	90.012	82.146	93.221

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Destatis – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Όπως παρατηρούμε στο παρακάτω γράφημα το εμπορικό ισοζύγιο στον κλάδο των φρούτων παραμένει διαχρονικά για την Ελλάδα πλεονασματικό και μάλιστα για το έτος 2019 παρατηρείται μία αύξηση της τάξης 13,3% στις εξαγωγές φρούτων της χώρας μας προς τη Γερμανία, κάτι το οποίο σε συνδυασμό με τη μείωση των γερμανικών εξαγωγών φρούτων στην Ελλάδα κατά 6%, την αύξηση του ελλειμματικού εμπορικού ισοζυγίου υπέρ της χώρας μας κατά 13,4 %. Στον

παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η εξέλιξη του εμπορικού ισοζυγίου Ελλάδας-Γερμανίας στον κλάδο φρούτων κατά την τελευταία πενταετία:

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Destatis – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα κύρια φρούτα που εξήγαγε η Ελλάδα στη Γερμανία το προηγούμενο έτος:

Κυριότερα φρούτα τα οποία εξάγει η Ελλάδα στη Γερμανία

	Όγκος σε τόνους	Αξία σε χιλ. €
Κεράσια	5.693,9	14.394
Ακτινίδια	16.726,1	14.099
Φράουλες	5.942,8	11.269
Πορτοκάλια	13.787,4	6.941
Βερίκοκα συσκευασμένα	7.474,3	6.485
Καρπούζια	16.169	6.122
Κλιμεντίνες	4.078,4	3.259
Ροδάκινα	5.644,9	3.180
Βερίκοκα φρέσκα	2.647,7	2.649
Σύκα	252,7	1.163

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Destatis– Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Παραδοσιακά πρωτεύοντα ελληνικά φρούτα όπως το ακτινίδιο, τα κεράσια και τα εσπεριδοειδή, έχουν καταφέρει να κατακτήσουν το μερίδιο τους στη γερμανική αγορά. Ωστόσο, γεγονός παραμένει ότι φρούτα όπως τα επιτραπέζια σταφύλια καθώς και δευτερεύοντα (π.χ. θερμοκηπίου) δεν έχουν καταφέρει ακόμα να εδραιωθούν στη συνείδηση των καταναλωτών. Ειδικότερα σημειώνεται ότι παρατηρείται έλλειψη γνώσεων των γερμανών καταναλωτών αναφορικά με τον τρόπο καλλιέργειας των ελληνικών φρούτων θερμοκηπίου, ο οποίος αποτελεί πρότυπο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δεδομένου ότι χρησιμοποιεί ως επί το πλείστον βιολογικά μέσα παραγωγής (χώμα ή/και φυτικούς τρόπους αντιμετώπισης των ασθενειών χωρίς λιπάσματα) και ως εκ τούτου έχει καταστήσει τη χώρα μας μία από τις τρεις κορυφαίες στο είδος της, αφού μεταξύ άλλων έχει μηδενικό, σχεδόν, περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζουν τα δημοσιευθέντα, για το α' επτάμηνο του 2020, στοιχεία της Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας (Destatis), αναφορικά με τις εξαγωγές φρούτων της Ελλάδας στη Γερμανία, οι οποίες παρουσίασαν τόσο σε όρους ποσοτήτων όσο και σε όρους αξίας μεγάλη αύξηση συγκριτικά με την ίδια περίοδο πέρσι.

Εξαγωγές φρούτων από την Ελλάδα στη Γερμανία κατά το α' επτάμηνο 2020

	2019	2020	Μεταβολή %
Ποσότητα (τόνοι)	55.677	58.340	4,78%
Αξία (1.000 €)	50.935	80.769	58,57%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Destatis– Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Τα εξαιρετικής ποιότητας, διαχρονικώς, ελληνικά φρούτα, τα οποία παρασκευάζονται και τυποποιούνται υπό αυστηρούς όρους, κατάφεραν να αξιοποιήσουν το momentum που δημιούργησε η πανδημία κατά τους μήνες Μάρτιο- Ιούνιο 2020, διάστημα κατά το οποίο ξέσπασε ο κορωνοϊός και δημιουργήθηκε μεγάλη ζήτηση στην αγορά για ποιοτικά φρέσκα φρούτα και ως εκ τούτου αύξησαν το μερίδιο τους στη γερμανική αγορά σημαντικά, διατηρώντας παράλληλα τις τιμές τους σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Κανάλια Διανομής

Ο τομέας τροφίμων είναι ένας σημαντικός κλάδος για τη γερμανική οικονομία. Ένα ενδιαφέρον φαινόμενο στη Γερμανία είναι η αύξηση των καταστημάτων με έκπτωση (discounter markets), τα οποία διαχειρίζονται πλέον το 42-45% του συνολικού κύκλου εργασιών νωπών φρούτων και λαχανικών. Το παραδοσιακό μαζικό λιανικό εμπόριο έχει μειωθεί κατά πολύ, δεδομένου ότι πλεονέκτημα αυτών των εκπτώτικων υπεραγορών δεν αποτελούν μόνο οι ανταγωνιστικές τιμές στις οποίες διαθέτουν τα τρόφιμα, αλλά και η προσέλκυση των καταναλωτών με άλλους τρόπους, π.χ. προώθηση ποιοτικών προϊόντων τα οποία ακολουθούν μεν τις διατροφικές τάσεις και άρα είναι περισσότερο υγιεινά, αλλά ταυτόχρονα δίνουν έμφαση και σε άλλες πτυχές όπως η συσκευασία (μέγεθος, χρώμα κλπ.).

Αξιοσημείωτο είναι ότι οι 30 μεγαλύτεροι λιανοπωλητές στη χώρα κατάφεραν να αυξήσουν το 2019 τις συνολικές πωλήσεις τους κατά 2,2%. Από αυτές τις συνολικές πωλήσεις, οι οποίες ανήλθαν στα € 247,9 δισ., ο τζίρος των τροφίμων ανήλθε στα € 206,1 δισ. Ως εκ τούτου το γερμανικό τοπίο λιανικής είναι λίγο εν πολλοίς κορεσμένο, επομένως τα περιθώρια κέρδους βρίσκονται συνεχώς υπό πίεση. Το 40% των νέων πωλήσεων πραγματοποιούνται κατά κύριο λόγο στις υπεραγορές και τις μεγάλες αλυσίδες/ supermarkets.

Δεν είναι διόλου τυχαίο ότι περισσότερο από το 50% όλων των φρέσκων φρούτων που διακινούνται στη Γερμανία διατίθενται στους καταναλωτές μέσω των 30 μεγαλύτερων λιανοπωλητών. Παραδοσιακά καταστήματα όπως οπωροπωλεία, λαϊκές αγορές και παραγωγοί αντιπροσωπεύουν μόνο το 10% του όγκου που διανέμονται στην αγορά. Ωστόσο, φρέσκα φρούτα όπως π.χ. οι φράουλες διατίθενται σε μεγάλο βαθμό μέσω παραγωγών.

Οι Γερμανοί λιανοπωλητές εισάγουν μαζικά φρέσκα φρούτα σε πολύ μεγάλους όγκους και πραγματοποιούν μόνο μικρό μέρος των εισαγωγών τους από επιλεγμένους και εξειδικευμένους στο είδος τους, εισαγωγείς. Οι εταιρείες διανομής που συμμετέχουν σε προγράμματα λιανικής προμήθειας είναι συχνά αρκετά μεγάλες και προσφέρουν στους πελάτες τους μια σειρά από προσυσκευασμένα προϊόντα.

Προτιμούν να εργάζονται με μεσαίους ή μεγάλους και καλά οργανωμένους αγοραστές οι οποίοι είναι σε θέση να εργάζονται αποτελεσματικά και να συμμορφώνονται με τις αυστηρές απαιτήσεις της γερμανικής αγοράς τροφίμων.

Η αγοραστική κίνηση πραγματοποιείται εδώ και χρόνια μεταξύ των κορυφαίων στον κλάδο αλυσίδων supermarkets (Edeka, Rewe, Schwarz Group και Aldi) και κάλυψε για το έτος 2019 συνολικά το 70,2% του λιανικού εμπορίου τροφίμων στη Γερμανία (για το έτος 2018: 69,7%).

Λιανοπωλητές Τροφίμων	Μερίδιο Αγοράς 2019
Edeka - Edeka (supermarket) - Netto (εκπτώτικό)	24,3%
Όμιλος Rewe - Rewe (supermarket) - Penny (εκπτώτικό)	17,8%
Όμιλος Schwarz - Lidl (εκπτώτικό) - Kaufland (υπεραγορά)	16,4%
Aldi - Süd und Nord (εκπτώτικά)	11,7%

Πηγή: Lebensmittel Zeitung

Τιμές Λιανικής

Ως γνωστόν τιμές λιανικής πώλησης φρούτων κυμαίνονται. Σύμφωνα με στοιχεία τα οποία δημοσιοποιεί εβδομαδιαίως ο Ομοσπονδιακός Οργανισμός για τη Γεωργία και τη Διατροφή (Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung/ BLE), με τη συνεισφορά των μεγαλύτερων φρουταγορών χονδρικής της χώρας (Φρανκφούρτη, Κολωνία, Αμβούργο, Βερολίνο, Μόναχο) τιμές λιανικής (€/κιλό) διαμορφώνονται για την τελευταία εβδομάδα του Οκτωβρίου ως εξής:

- **Μήλα:** 1,30 (Βέλγιο), 1,11- 2,24 (Γαλλία), 0,70- 2,25 (Γερμανία), 1,10- 1,93 (Ιταλία), 1,00 (Κόσοβο), 2- 2,60 (Νέα Ζηλανδία), 0,91- 2,20 (Ολλανδία), 0,75 (Πολωνία), 2,25 (Χιλή),
- **Αχλάδια:** 1,05 (Βέλγιο), 1,05- 1,17 (Γερμανία), 2,00 (Ελλάδα), 1,60- 2,12 (Ισπανία), 1,52- 2,31 (Ιταλία), 0,93- 1,23 (Ολλανδία), 1,78- 1,85 (Τουρκία)
- **Επιτραπέζια Σταφύλια:** 2,77 (Γαλλία), 2,85- 2,89 (Ελλάδα), 1,54-3,11 (Ιταλία), 3,33 (Περού), 1,71-2,07 (Τουρκία)
- **Φράουλες:** 6,60 (Γερμανία)
- **Δαμάσκηνα:** 2,28 (Γερμανία), 2,24 (Ιταλία), 1,56 (Μολδαβία)
- **Ακτινίδια:** 1,42-1,60 (Ελλάδα), 1,82- 2,75 (Ιταλία), 2,92-3,66 (Νέα Ζηλανδία)
- **Πορτοκάλια:** 1,11- 1,50 (Ισπανία), 1,20- 1,48 (Νότια Αφρική), 1,28- 1,37 (Ουρουγουάη)
- **Κλιμεντίνες:** 1,10- 2,21 (Ισπανία), 1,20- 1,43 (Ιταλία), 1,70 (Πορτογαλία)
- **Μανταρίνια:** 0,92- 1,27 (Ισπανία), 1,10- 1,23 (Ιταλία), 1,95- 2,80 (Νότια Αφρική), 2,60- 2,83 (Περού), 2,25- 2,80 (Χιλή)
- **Μπανάνες:** 0,98- 1,32

Συμπεράσματα / Προοπτικές Ελληνικών Προϊόντων

Οι Γερμανοί καταναλωτές, ακολουθώντας τα διεθνή πρότυπα, στρέφονται συνεχώς ολοένα και περισσότερο σε πιο υγιεινά μοντέλα διατροφής. Ταυτόχρονα, αποζητούν ποιοτικά προϊόντα, τα οποία επιθυμούν να γνωρίζουν από πού προέρχονται, πώς παράγονται, τι καλλιεργητικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται, ενώ παράλληλα είναι διαθέσιμοι να πληρώσουν περισσότερο για αυτά.

Κατά τη τελευταία χρονική περίοδο, η πανδημία ανάγκασε τους γερμανούς καταναλωτές να παραμείνουν σε κατ' οίκον περιορισμό και να χρησιμοποιούν όλο και περισσότερους υγιεινούς τρόπους διατροφής. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα, ο κλάδος των φρούτων να αποδειχθεί για μία φορά ακόμα, ότι παρά τις εισοδηματικές διακυμάνσεις και αβεβαιότητες αποτελεί διαχρονικά το σπουδαιότερο κλάδο διατροφής με τη μεγαλύτερη καταναλωτική ζήτηση.

Έτσι, παρά το γεγονός ότι η γερμανική αγορά φρούτων κατακλύζεται διαχρονικά από κυκλοφορία προϊόντων, κυρίως ισπανικής και ιταλικής προέλευσης, ο κλάδος των ελληνικών φρούτων ανέπτυξε κατά το α' εξάμηνο του 2020, περίοδο κατά την οποία ξέσπασε το πρώτο κύμα της πανδημίας, μία ιδιαίτερη δυναμική, η οποία μπορεί και πρέπει να συνεχίσει να ενισχύεται συνεχώς.

Ο βασικός μας στόχος είναι να παραμείνει η διατήρηση μίας κερδισμένης αγοράς, όπως αυτής της Γερμανίας, δια μέσω της διασφάλισης και της προβολής της εξαιρετικής φήμης των ελληνικών φρούτων. Τα ελληνικά φρούτα, τα οποία παραδοσιακά καλλιεργούνται σύμφωνα με όλα τα διεθνή πρότυπα πιστοποίησης, πρέπει συνεχώς να αποδεικνύουν στους γερμανούς καταναλωτές, ότι η ποιότητά τους είναι εγγυημένη.

Δεδομένων των πρωτόγνωρων υγειονομικών συνθηκών που βιώνει ο πλανήτης, οι Έλληνες παραγωγοί και έμποροι φρούτων οφείλουν και μπορούν να προσαρμοστούν σε αυτές τις νέες συνθήκες και συνακόλουθα να αξιοποιήσουν έτι περαιτέρω το momentum το οποίο διανοίγεται για την περαιτέρω εμπέδωση των ελληνικών φρούτων στη γερμανική αγορά. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με ποικίλους τρόπους εν μέσω της πανδημίας.

Όπως έχουν καταδείξει σημαντικές έρευνες που εκπονούνται τους τελευταίους μήνες για τη επιλεκτική συμπεριφορά των καταναλωτών εν μέσω της πανδημίας, και πώς η τελευταία φαίνεται να επηρεάζει, οριστικά μάλλον, τη στάση τους απέναντι στην αγορά τροφίμων, **η συσκευασία και η δυνατότητα ιχνηλασιμότητας της πορείας των προϊόντων παραμένει βασική παράμετρος σύμφωνα με την οποία οι αγοραστές επιλέγουν τελικά τί θα καταναλώσουν.** Φρούτα και παράγωγα αυτών, τα οποία προωθούνται σε μικρές συσκευασίες, ει το δυνατόν αεροστεγώς κλειστές,

δίνουν την αίσθηση στον καταναλωτή ότι υπάρχει ελάχιστος κίνδυνος να έχουν επιμολυνθεί κατά την πορεία τους μέχρι το ράφι του καταστήματος στο οποίο ευρίσκονται και άρα φαίνονται να προτιμούνται από την πλειοψηφία των καταναλωτών.

Επιπροσθέτως, οι Έλληνες παραγωγοί φρούτων, οι οποίοι επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν ή να επεκτείνουν περαιτέρω τις δραστηριότητες τους στη γερμανική αγορά, απαραίτητο είναι όπως **προσαρμόσουν τα προϊόντα τους στις νέες καταναλωτικές συνήθειες και απαιτήσεις**, οι οποίες ειδικά στον κλάδο των τροφίμων, επιτάσσουν **μεγαλύτερη ποικιλία και υγιεινά προϊόντα** τα οποία διατίθενται στην αγορά, με ασφάλεια καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί δια μέσω **αναπροσαρμογής και εμπλουτισμού της παραγωγής ελληνικών φρούτων, δια μέσω της χρήσης τεχνολογιών οι οποίες επεκτείνουν τη συγκομιδή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους**. Επίσης, οι καλλιεργητές φρούτων (βιολογικών και μη), μπορούν να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες που παρέχει η ελληνική γη, το κλίμα της χώρας, καθώς και η θέση της χώρας, ως πύλη εισόδου στα Βαλκάνια και την υπόλοιπη Ευρώπη, ώστε αναπτύσσοντας τα κατάλληλα δίκτυα συνεργασιών, να ενδυναμώσουν την παρουσία τους στη γερμανική αγορά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρατίθενται ανωτέρω αναφορικά με την εγχώρια κατανάλωση και τη σύγκριση των γερμανικών εισαγωγών από άλλες χώρες, τα ελληνικά φρούτα για τα οποία διανοίγονται σημαντικότερες προοπτικές στη γερμανική αγορά, είναι οι φράουλες, τα ροδάκινα, τα επιτραπέζια σταφύλια και ενδεχομένως τα βερίκοκα.

Τέλος, προκειμένου να αποφεύγονται φαινόμενα μιμητισμού από τρίτες χώρες, χρήσιμο θα ήταν όπως, δια μέσω **εκδηλώσεων ενημέρωσης και στοχευμένων δράσεων προβολής**, τονίζεται με κάθε ευκαιρία η καθαρότητα της ελληνικής αγροτικής παραγωγής, η οποία ακολουθεί αυστηρά πρωτόκολλα συμμόρφωσης, δεν χρησιμοποιεί στην πλειοψηφία των περιπτώσεων φυτοφάρμακα ή λιπάσματα ενώ ακόμα και μέσα στα θερμοκήπια φροντίζει να κάνει χρήση της ελληνικής γης και του εξαιρετικού μεσογειακού κλίματος.

Χρήσιμες Διευθύνσεις

Ομοσπονδιακό Υπουργείο Διατροφής και Γεωργίας (BMEL):

https://www.bmel.de/EN/Home/home_node.html

Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Διατροφής και Γεωργίας (BLE):

https://www.ble.de/DE/Startseite/startseite_node.html

Ένωση Γερμανών Εμπόρων Φρούτων (DFHV): <https://dfhv.de/>

Ομοσπονδιακή Ένωση Παραγωγών Φρούτων και Λαχανικών: <https://bveo.de/>

Ομοσπονδιακή Ένωση Βιομηχανίας Μεταποίησης Οπωροκηπευτικών (BOGK):

<https://www.bogk.org/>

Γερμανική Ένωση Κεντρικών Αγορών: <http://www.frischemaerkte.org/>

Γερμανικός Σύνδεσμος Παραγωγών Χυμών: <https://www.fruchtsaft.de/>

Ομοσπονδιακή Ένωση Γερμανικής Βιομηχανίας Τροφίμων (BVE): [https://www.bve-](https://www.bve-online.de/)

[online.de/](https://www.bve-online.de/)

Γερμανικός Σύνδεσμος Τροφίμων: <https://www.lebensmittelverband.de/>

Διεθνής Έκθεση Φρούτων 'Fruitlogistica': <https://www.fruitlogistica.com/>

Ενημερωτικά Portals:

- Fruchthandel: <http://www.fruchthandel.de>
- Fruchtportal: <http://www.fruchtportal.de>